

Huvudman

Assareds skolkooperativa förening, org.nr. 7164451390
styrelsen@assaredsskolan.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Assaredsskolan, årskurs F-9, i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Assareds skolkooperativa förening att senast den 17 november 2023 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt gällande rätten till särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Assareds skolkooperativa förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Assareds skolkooperativa förening ska vidta följande åtgärder

Trygghet, studiero och kränkande behandling

1. Se till att rektor utarbetar och beslutar om ordningsregler för skolenheten. Ordningsreglerna ska utarbetas under medverkan av eleverna. De beslutade ordningsreglerna och hur de följs ska följas upp, analyseras och vid behov omarbetas. Ordningsreglerna ska redovisas till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 5 § skollagen).

2. Se till att rektor upprättar skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rutinerna ska beslutas av rektor och lämnas in till Skolinspektionen i samband med redovisningen (5 kap. 4 e § skollagen).
3. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 10 november 2023 informera all skolpersonal om skollagens reglering kring hur disciplinära åtgärder kan och får användas. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § och 5 kap. 6 § skollagen).
4. Se till att rektor säkerställer att det genomförs utredningar gällande de elever som upprepat stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse och därefter, med utgångspunkt i vad utredningen visat, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. För varje sådan utredning som startas ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats under perioden 16 augusti 2023 – 10 november 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 9-10 §§ skollagen).
5. Se till att rektor om åtgärden utvisning ur undervisningslokalen med stöd av 5 kap. 7 § skollagen eller åtgärden tillfällig omplacering med stöd av 5 kap. 12 § skollagen vidtas, säkerställer att åtgärden dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden (5 kap. 24 § skollagen).
6. Se till att rektor upprättar, följer upp och ser över planen mot kränkande behandling under medverkan av eleverna. En reviderad plan mot kränkande behandling med en redovisning av på vilket sätt eleverna medverkat, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 6-8 §§ skollagen och 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.)

Särskilt stöd

7. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektor, eller som redan har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats, ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 16 augusti 2023 – 10 november 2023 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

8. Se till att rektorn för varje sådan utredning om särskilt stöd, som avslutats innan den 10 november 2023, fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under perioden 16 augusti 2023 – 10 november 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
9. Se till att samtliga elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp har beslut om åtgärdsprogram och beslut om placering i särskild undervisningsgrupp (3 kap. 9 och 11 §§ skollagen).
10. Se till att samtliga elever som har anpassad studiegång har beslut om åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen)

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Assaredsskolan årskurs F-9, i Göteborgs kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Assaredsskolan följer gällande bestämmelser om trygghet, studiero och kränkande behandling samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhållsan och rektorer samt lektionsobservationer den 22 och 23 mars 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, så som plan mot kränkande behandling, ordningsregler, officiell statistik och elevunderlag rörande elever i behov av stöd samt dokument avseende händelser där elever stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Trygghet, studiero och kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Studiero

Elever och lärare uppger i intervju att studieron varierar mellan ämne och lärare. Elever beskriver att det är samma elever som upprepat stör och ger exempel som att elever springer runt och gapar och skriker. Elever berättar också om uppehållsrum för elever som stängts av på grund av att det var för stökigt. Rektorerna uppger att de i sina observationer ser att det är rörigt på många ställen och att det inte är lugnt. Utredarna observerar under besöksdagen att i vissa klassrum pratar eleverna högt, kastar papper, grimaserar åt lärare och går i och ur klassrum.

Elever uppger att fula ord och könsord uttalas varje dag. Lärare uppger att även de yngre eleverna använder fula ord och att det har blivit normaliserat. Lärare uppger vidare att trots att de tagit tag i problemet, så tar inte eleverna till sig vad lärarna säger. Elevhälsan uppger att det finns elever med dåligt språkbruk som man får nonchalera.

Ordningsregler

Skolan har inkommit med ordningsregler. Eleverna berättar i intervju att det är samma ordningsregler nu som när de började i skolan och lärarna uppger att det har varit samma regler sedan 30 år tillbaka. Rektorerna uppger att eleverna inte har varit delaktiga i att ta fram de ordningsregler som finns på skolan.

Av Skolinspektionens intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorer framgår att skolan har forum för samråd i form av elevråd och klassråd med regelbundna träffar. På klassrådet diskuteras exempelvis saker som framkommit på elevrådet. Elevrådet är exempelvis med vid skyddsronder.

Mobiltelefoner

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorer framgår att mobiltelefoner samlas in vid dagens början. På mellanstadiet får eleverna tillbaka mobiltelefonen vid dagens slut och på högstadiet får de ha den på rasten. Av intervju med elever framgår att inte alla lämnar in sin mobil och att lärare får säga till elever hela tiden för att elever gör annat än skolarbete på sina mobiltelefoner. Rektor uppger i intervju att det inte finns några nedskrivna regler för mobiler, utan att det är oskrivna regler.

Ordningsstörande beteende

Eleverna uppger att elever ofta blir utskickade ur klassrummet och att de då får sitta i hallen eller vara i en annan klass. Avseende utvisningar uppger rektorerna att på högstadiet kan elever bli utvisade i kapprummet utan vuxen. På låg- och mellanstadiet kan elever få ta en paus och då är en vuxen med eleven. Rektor uppger att det inte skrivs ner om en elev får gå ut upprepat men det kan göras en anteckning i skolans administrativa system.

Lärarna uppger att de disciplinära åtgärder som kan vidtas är att lärare kan ta kontakt med föräldrar och trygghetsteam. Elevhälsa uppger att en stående strategi är att ha samtal med föräldrar. En annan åtgärd som eleverna berättar om är att läraren ger varningar i form av kommentarer i skolans administrativa system men eftersom lärarna inte gör det konsekvent, så upplever eleverna att inget händer. Rektorerna uppger att de inte känner till begreppet varningar, men antar att det betyder att läraren skriver i det administrativa systemet.

Elever uppger att det ofta händer att elever blir omplacerade och att elever kan vara en månad i en annan klass. Lärare uppger att elever kan bli omplacerade i kanske en vecka och att det fungerar för det mesta, eleven får en nystart när hen kommer tillbaka till klassen. Elevhälsan uppger att anteckningar gällande disciplinära åtgärder förs i respektive elevakt men att några utredningar av elever som stör ordningen inte har genomförts. Däremot kan kurator kopplas in vid stödbehov och en oro kring om barnet slåss. Elevhälsan berättar att tillfällig omplacering innebär att eleverna fått vara i en annan klass, på skolan. Tanken är att eleverna får en annan roll, när de är i en annan klass. När åtgärden använts har den inte alltid hjälpt, uppger elevhälsan. Rektorerna uppger att det inte alltid finns skriftlig dokumentation när elever omplaceras, men att föräldrarna alltid är medvetna om att det blir omplacering.

Rektorerna uppger att vissa elever har undervisning i ett separat rum under hela skoldagen och säger att det inte alltid är en disciplinär åtgärd utan att det också kan vara en stödåtgärd, men att rektorerna inte alltid vet vilket. Det är elever de haft problem med. Åtgärden är för att klassen i övrigt ska få arbetsro. Det finns inga åtgärdsprogram för de eleverna, eftersom skolan inte alltid vet vad det är med eleverna. Lärarna uppger att vissa elever sitter i ett annat rum och gör annat än det som lektionen handlade om och att anledningen till det var att det blir för stökigt i klassrummet annars. Avseende dessa elever uppger elevhälsan att eleverna ett tag hade en alternativ arbetsplats, men eftersom det var en disciplinär åtgärd så hade de inget åtgärdsprogram. Det har gjorts pedagogiska kartläggningar för eleverna, men i vissa fall har föräldrarna inte velat göra utredningar. Elevhälsan uppger att med utredning avses så kallad basutredning, som är det enda som hjälper in till barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och att de då måste ha föräldrars medgivande.

Rektorerna uppger att de har ett tvåläraresystem och dessutom en extra resurs i varje klass, för att ge elever studiero. Huvudmannen tillför resurspersoner när rektorerna efterfrågar det. Vid observationerna finns det flera vuxna i alla klassrum, en eller två lärare och en eller två resurspersoner. Elevhälsan uppger att om det funnits mer personal och lokaler så kunde man hjälpt fler elever, som nu betraktas som ordningsstörande. Rektorerna uppger att de har observerat att lärarna arbetar på olika sätt med resurspersonerna och att arbetet med resurserna kan bli bättre.

En del lärare delar upp arbetet på ett bra sätt i klassrummet mellan sig och resurspersonerna, medan resurspersonerna tillsammans med andra lärare blir mer som ”vakter”, uppger rektorerna vidare.

Förteckning ordningsstörande händelser

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning avseende händelser där elever upprepade gånger stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, under höstterminen 2022 och fram till mars 2023. I förteckningen finns 45 händelser uppgivna. För 23 av de 45 händelserna, har huvudmannen svarat nej på frågan om utredning av elevens ordningsstörande beteende har gjorts. Enligt förteckningen har de övriga 22 händelserna utretts.

Skolinspektionen har begärt in och tagit del av elevdokumentation för sex av de 45 eleverna. Vissa av dessa elever har enligt förteckningen utretts för upprepat ordningsstörande beteende. Den inkomna dokumentationen består för flera av dessa elever av exempelvis rapporter om kränkningar, pedagogiska kartläggningar eller elevakter. Några utredningar som kan betraktas som utredningar av upprepat ordningsstörande beteende har inte inkommit.

Av dokumentationen framgår också att skolan efter utredning vidtagit åtgärder i form av tillfällig omplacering vid flera tillfällen. Dokumentation gällande den tillfälliga omplaceringen finns gällande något eller några av tillfällena, men inte för samtliga tillfällen när eleverna omplacerats. Avseende några av eleverna finns också anteckningar i elevakter att eleverna ska ”byta arbetsmiljö” under en kortare tid.

Arbetet mot kränkande behandling

Av inkommen dokumentation framkommer att skolenheten har en plan mot kränkande behandling, *Plan mot kränkande behandling och diskriminering Assaredsskolan 2022/2023*, reviderad och upprättad av rektor och kurator i juni 2022. I planen finns en punkt som anger hur elever varit delaktiga i arbetet med aktiva åtgärder, där det framgår exempelvis att eleverna är delaktiga i planeringen av skolans val, kallad Livskunskap, och att eleverna också svarar på enkäter avseende trygghet.

Elever berättar i intervjuer att de inte känner igen planen mot kränkande behandling och att de inte, på exempelvis elevrådet, har pratat om den. Elevhälsan berättar att elevernas delaktighet består i att skolan fokuserar på de delar som framkommer i den enkät avseende trygghet som eleverna svarar på. Lärare och rektorer uppger i intervju att eleverna inte är delaktiga eller har medverkat i arbetet med planen mot kränkande behandling.

Av genomförda intervjuer med elever, lärare, elevhälsa samt rektor framkommer det att det på skolan sker kränkningar men att personal agerar då en elev utsätts

för kränkande behandling. Det finns vuxna att vända sig till och skolan har ett trygghetsteam. Av inkommen dokumentation framkommer det att det startas utredningar när anmälan om kränkande behandling inkommit till rektor.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen ges möjlighet till kompetensutveckling och att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår att om disciplinära och andra åtgärder vidtagits enligt exempelvis 7 § eller 12 § skollagen, ska de dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Enligt Lgr 22, 2.8 har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Vidare framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (förordning (2016:1011)).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att skapa trygghet och studiero samt i arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen visar att det finns klasser med bristande studiero. Studieron påverkas av att elever stör undervisningen på olika sätt. Av Skolinspektionens tillsyn framkommer att skolans ordningsregler har varit samma sedan 30 år tillbaka och att ordningsreglerna därmed inte har utarbetats, följts upp eller omarbetats under medverkan av eleverna som går på skolan nu. Tillsynen visar också att elever på lekt-

ionstid inte använder exempelvis mobiltelefoner och datorer enligt lärarens instruktioner. Det framkommer också att det på skolenheten inte finns några skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner. Vidare konstaterar Skolinspektionen att det i skolenhetens plan mot kränkande behandling finns en punkt med en rubrik som kan uppfattas som att elever är delaktiga i arbetet med planen. Skolinspektionen bedömer dock att eleverna inte har varit delaktiga i arbetet med planen, eftersom både elever, lärare och rektorer uppger att eleverna inte medverkat.

Av tillsynen framgår vidare att det på skolenheten finns brister i arbetet med användning av och dokumentation av disciplinära åtgärder, exempelvis är det otydligt vad som menas med en varning, eller en utvisning ur klassrummet och det saknas dokumentation för de elever som tillfälligt omplacerats som disciplinär åtgärd. Elever som stör upprepat kan också bli utvisade ur klassrummet utan att det dokumenteras. Vidare framkommer att de andra metoder för att motverka ordningsstörande beteende som skolenheten använder, så som till exempel en specifik lektionsstruktur, olika sorters regler, utvisningar, varningar och samtal hem till föräldrar, inte alltid får effekt. Det framkommer också att det är otydligt hur skolan agerar och utreder för att motverka upprepat ordningsstörande beteende. Enligt skollagen ska elever som upprepat stör ordningen, uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till allvarlig förseelse utredas av rektorn. Skolan uppger att utredningar av upprepat ordningsstörande beteende görs och har gjorts, men i den dokumentation gällande elever som upprepat stört ordningen som skolan inkommit med till Skolinspektionen finns inte något som kan betraktas som utredningar av upprepat ordningsstörande beteende.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att dessa brister innebär en risk för att eleverna inte tillförsäkras en utbildning som präglas av trygghet och studiero, där elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen och så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling begränsas.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare ger exempel på extra anpassningar som görs i klassrummen, så som till exempel bildstöd och inläsningstjänst. Om lärare efter att de gjort extra anpassningar ser att det inte fungerar så testar de olika lösningar och till slut så måste de kanske ta in extra personal. Lärare uppger att det inte görs en pedagogisk kartläggning om eleven inte har problem med det kunskapsmässiga. Pedagogiska kartläggningar görs, men sedan krävs det att eleven får en resursperson knuten till sig för att det ska anses utgöra särskilt stöd, uppger lärare. Elevhälsan uppger att allting är extra anpassningar tills man får en person knuten till klassen och att en elev kan få ett åtgärdsprogram endast om klassen får en resurs, vilket kan ta från en vecka till tre månader. Under tiden, uppger elevhälsan, görs en pedagogisk kartläggning och en

basutredning. Rektorerna uppger att det stöd som finns i ett åtgärdsprogram är kopplat till en fysisk person, en assistent.

Lärare uppger i intervju att om inte extra anpassningar i klassrummet är tillräckligt så gör elevhälsan en pedagogisk utredning och därefter en basutredning. En basutredning är en utredning som görs av inhyrd psykolog, uppger lärare och elevhälsa. Elevhälsan uppger att skolan i vissa fall väntar på att eleverna ska bli lite äldre innan de utreder och att de eleverna är i klassrummen och får extra anpassningar. Elevhälsan berättar att dokumentation om det finns i elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) och inte i åtgärdsprogram. Rektorerna uppger att efter att extra anpassningar genomförts så gör specialpedagogen en kartläggning och sedan kan skolan fortsätta med extra anpassningar, eller så initieras en extern utredning med till exempel psykolog. Rektorerna uppger att en basutredning är en utredning om behov av stöd. Rektorerna uppger också att skolan försöker skapa en flexgrupp, men att den inte finns ännu.

Lärare uppger att de små grupper av elever som finns på skolan är elever som har fått gå i den lilla gruppen antingen som stöd, omplacering, enskild undervisning eller att elev får gå om ett år. Lärarna uppger också att dessa åtgärder inte finns angivna i åtgärdsprogram, utan att det står i elevernas IUP. Lärare uppger också att en liten grupp kan vara om elever behöver extra en till en undervisning, men att det inte är en särskild undervisningsgrupp och att det inte är fasta elever.

Specialpedagogen på skolan har till Skolinspektionen lämnat in en egengjord sammanställning över de elever som har behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorerna uppger att tabellerna är en summering av de elever som specialpedagogen har ansvar för. Av sammanställningen framgår bland annat vilka åtgärder som ges till elever med behov av stöd eller särskilt stöd.

Skolinspektionen har begärt in och tagit del av en förteckning gällande elever som befaras inte nå kunskapskraven vårterminen 2023, där sammanlagt 83 elever finns upptagna på listan. 48 av eleverna som befaras att inte nå kunskapskraven vårterminen 2023, nådde inte heller betygsriterierna i samma ämne under höstterminen 2022. Av de 83 eleverna uppges 67 ha extra anpassningar. För 30 elever anges att elevens behov av stöd är utrett i form av bland annat basutredning och läs- och skrivutredning. För övriga elever finns ingen form av utredning för behov av särskilt stöd angiven. För 14 elever anges att beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram har fattats. Två elever av de totalt 83 eleverna anges ha anpassad studiegång och två elever anges ha enskild undervisning eller placering i särskild undervisningsgrupp.

Skolinspektionen har begärt in elevdokumentation för 14 av eleverna i förteckningen. Av inkommen dokumentation framgår bland annat följande. Det finns exempel på elever som har anpassad studiegång där det inte framgår vilka ämne som tas bort eller i vilken omfattning ämnena tas bort. Det finns exempel på elever som

har åtgärdsprogram och där en så kallad basutredning genomförts för upp till sju år sedan men där det inte framgår om en utredning av elevens behov av särskilt stöd har genomförts. Av dokumentationen framgår vidare att skolan genomför pedagogiska kartläggningar av elever, där de kartlägger elevens skolsituation, tillsammans med elev, vårdnadshavare och pedagoger.

Av Skolinspektionens observationer framgår även att det finns exempel på elever som har undervisning hela dagarna av skolpersonal i liten grupp. Av dokumentation som lämnats in till Skolinspektionen framgår att dessa elever ska ha fortsatt placering i särskild undervisningsgrupp. Eleverna anges inte ha utretts för behov av särskilt stöd och anges heller inte ha något beslut om åtgärdsprogram eller placering i särskild undervisningsgrupp.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår det att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan

innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att tillgodose elevers rätt till särskilt stöd.

Tillsynen visar att skolan inte genomför utredningar av elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår att skolan för elever som under hela läsåret 2022/23 tid har befarats inte nå godtagbara kunskaper eller betygskriterier ges stöd i form av fortsatta extra anpassningar och i vissa fall genomför pedagogiska kartläggningar eller så kallade basutredningar, som exempelvis kan vara utredningar gjorda av psykolog eller utredningar avseende läs- och skrivförmåga. Skolinspektionen bedömer att de pedagogiska kartläggningar som genomförs inte innehåller alla de delar som utredningar av särskilt stöd ska innehålla. Inte heller de basutredningar som nämns av samtliga professioner på skolan kan anses utgöra en utredning av elevers behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer därmed att skolan inte genomför sådana utredningar av elevers behov av särskilt stöd som skollagen föreskriver.

Av tillsynen framgår vidare att elever som bedöms ha behov av särskilda stödåtgärder och som ges särskilda stödåtgärder, i form av till exempel undervisning i mindre grupp eller stöd av resursperson, inte har aktuella beslut om åtgärdsprogram. Skolan har därmed vidtagit ingripande stödåtgärder utan att det finns en utredning som ligger till grund för behoven och utan att det finns ett åtgärdsprogram där beslut om åtgärder har fattats.

Tillsynen visar också att det finns en otydlighet avseende vilka stödåtgärder elever får. Elever ges stödåtgärder men det framgår inte om det som ges är att betrakta som enskild undervisning, extra resurs till hela klassen eller om det är en liten grupp, utan särskilda stödbehov, som undervisas i mindre grupp. I inkommen dokumentation avseende de 14 elever där dokumentationen beskriver att elever är i särskild eller egen undervisningsgrupp finns inte för någon elev ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. I de beslut om anpassad studiegång som skolan inkommit med anges inte heller i vilken omfattning eller gällande vilka ämnen som skolgången ska anpassas.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att dessa brister innebär en risk för att eleverna inte ges rätt förutsättningar för att nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Assareds skolköoperativa förenings verksamhet vid Assaredsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt gällande rätten till särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Assareds skolköoperativa förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Eva Hansson

Föredragande
Signerat av: Eva Hansson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Elin Bender Lundgren medverkat.